

2017. október. 11. 20:00 Utolsó frissítés: 2017. október. 11. 20:03 [ÉLET+STÍLUS](#)

„Ne hidd el anyunak, hogy a munka szar, hanem találd meg önmagad”

Mit csinálnak a mai fiatalok a startupoknál? Tényleg lustábbak, mint az idősebbek, vagy csak máshogy gondolkodnak a munkáról? Miért mennek el Magyarországról és mi motiválja őket, hogy visszajöjjenek? Mi az, hogy „értelmes munka” 2017-ben? Többek közt ezekre a kérdésekre kerestük a válaszokat a Bridge Budapest startup-ösztöndíjas tehetségeivel, és közben elképzeltük, hogyan lehetne élni és dolgozni egy utópisztikus Magyarországon. Riport.

Magyarországon a startup fogalma néhány év alatt a kézművességgel válllvetve szinte egyé vált a „nemtörődöm”, „babzsákos” Y-generációval (1980-1995 között születtek), akiknek „büdös a munka” és inkább a „szüleik szoknyája alá bújnak”, vagy „elmennek külföldre bármit csinálni”, csak „dolgozni ne kelljen”. Ez utóbbi statisztikailag úgy néz ki, hogy ma a magyar fiatalok, vagyis a jövő embereinek körülbelül fele tényleg azon nyomban dobbantana az országból (és **valóban ők vándorolnak ki itthonról a legnagyobb számban, arányuk a társadalomban egyre csökken**), viszont az álmait a többség mégis inkább itt, Magyarországon szeretné megvalósítani, ha tehetné.

A startupok felbukkanásáig egy diplomás magyar fiatalnak durván a következő karrierutak néztek ki itthon: vagy beállnak egy multihoz robotolni és kihalásos alapon lépegetnek előre a ranglétrán, vagy az állami szférában próbálnak a lehető legügyesebben helyezkedni, többnyire kevesebb pénzért, esetleg ha van egy kis tőkájük otthonról, vállalkoznak. Mindegyik útban közös, hogy még a tech-robbanás előtt íródott játékszabályokat követi, ami egyre kényelmetlenebb az interneten nevelkedett (Y és Z) generációknak.

© Bridge Budapest Fellowship

Egy ilyen merev és a digitális gazdaságból nézve lomha rendszerben nem csoda, ha sokan összeráncolt szemöldökkel méricskélják a fancy angol kifejezésekkel dobálózó startup-világot, ahol elég egy laptop, „nincs munkaidő”, otthonról is lehet dolgozni és a világ bármely pontjáról összekapcsolódhatnak egymással az egy cégben dolgozó emberek (vagy robotok). A Magyarországot a startup-világtérképre helyező, ma már globálisan ismert cégek (Prezi, Ustream, LogMeIn, NNG) által indított nonprofit **Bridge Budapest** kitalálói az élő példái annak, hogy a „nagy startup-humbug” mögött sokszor tényleg a jövő meghatározó munkahelyei születnek, amelyek a jelen problémáira próbálnak meg minél jobb digitális válaszokat adni.

Hogyan lehet összekötni a járműveket az okos várossal? Mit árulnak el az agyhullámok a reklámok által kiváltott érzelmeinkről? Hogyan szoktassuk rá a gyerekeket az olvasásra? Többek között ilyen kérdésekkel foglalkoznak pl. az ebben a programban is részt vevő startupok, amelyekre egyaránt jellemző, hogy a legkülönbözőbb végzettségű emberek gondolkodnak és dolgoznak bennük egyazon célért.

A **Bridge Budapest**et 2013-ban azért hozták létre, hogy a tehetséges magyar fiataloknak lehetőséget adjanak arra, hogy megismerjék, milyen az „értelmes munka világa”, hogyan működnek a legjobb magyar startupok. A programot vezető Pistyur Veronika szerint „a Bridge válasz arra a pesszimista hangulatra és kilátástalanságra is, ami miatt egyre több fiatal hagyja el az országot. Itt nem kifogásokat, hanem megoldásokat keresünk, a tudás és a teljesítmény érték, teljesen mindegy, hogy ki honnan jött. A felvételikor pl. nem is kérünk CV-t, ehelyett a videós bemutatkozó anyagokban arra vagyunk kíváncsiak, kinek milyen az attitűdje és milyen minőségben tudja elvégezni a kért feladatokat.” Minden évben 6 új céget és 6 új tehetséget (nagykövetet) válogatnak be a programba, akik összesen havi nettó 160 ezer forint ösztöndíjat kapnak a 6 hónapos gyakornokságuk alatt.

Magyarországon jelenleg még nincsenek hivatalos statisztikai adatok a startupokról, de becslések szerint pár száz ilyen, induló innovatív vállalkozás létezik. Hivatalos definíciót is csak tavaly talált rá ki a magyar kormány **digitális startup stratégiájában**, de a különböző **meghatározások abban megegyeznek**, hogy a startup olyan kezdő technológiai

vállalkozás, aminek magas a növekedési potenciálja, nemzetközi piacokra tervez és folyamatosan keresi a minél jobb üzletei modelleket.

„Nem számít, honnan jöttél”

„Orvosként végeztem, viszont nagyon érdekelt, hogy hogyan lehet összekötni az egészségügyet a high techhel, és hogy erre hogyan lehet céget építeni. A marketingesek és kóderek hadában nem gondoltam, hogy pont engem fognak felvenni egy programozást online oktató céghez (**Codeberry**), mégis, most már egy éve vagyok itt; csináltam ügyfélszolgálatos, marketinges feladatokat, részt vettem a tananyagfejlesztésben is, és azt kell mondjam egy orvosi után is, hogy ebben az időszakban volt a legmeredekebb a tanulási görbém életemben. A jelenlegi tudásommal már el tudnék menni kezdő programozónak is egy kisebb céghez” – mesél tapasztalatairól a most már résztulajdonos, 26 éves Vad László, aki szerint a startupoknál nagyon fontos az ún. határterületi tudás. „Ha valamiben régóta benne vagyunk, kialakul egy belső vakság és nehezebben látunk meg új megközelítésmódokat. Egy más területről érkező ember viszont automatikusan magában hordozza a frissességet.”

László

© Bridge Budapest Fellowship

Nagyot váltott Morovián Luca (28) is, akit gyógypedagógus diplomával vettek fel dizájnerek gyakornoknak, egyenesen a videóstreameléssel foglalkozó **Ustream** San Franciscó-i irodájába. „A diploma után elkezdtem dolgozni a szakmámban, de nagyon nem élveztem és a próbaidő lejárta előtt felmondtam. Pont szembejött ez az ösztöndíj-lehetőség, és mivel az egyetem alatt már voltak kisebb grafikus munkáim, összeszedtem magamat és jelentkeztem. Minden energiámat beleadtam, ki akartam tenni, ezért a portfóliómat papíralapon csináltam meg és személyesen dobtam be a programot vezető Pistryur Veronika postaládájába. Ennek 3 éve, azóta már workshopokat is tartok UX dizájnereként egy főleg nemzetközi ügyfeleknek dolgozó budapesti cégnél és tulajdonképpen nagyon hasonló dolgot csinállok, mint gyógypedagógusként: figyelek az emberek igényeire. Ahogy egy autista kisfiú jelzéseit is meg kell tudni fejteni, ugyanúgy a felhasználói élményt (UX = user experience) is dekódolni kell, csak éppen egy digitális felületen keresztül.”

„Minden mindennel összefügg”

Ez a fajta holisztikus gondolkodás, a „minden mindennel összefügg” elve a startuposok egyik alapvetése, ami az ösztöndíjasok szerint ellentétes azzal, amit a mai magyar oktatásban a diákokra erőltetnek. „Szerintem nincs olyan, hogy valaki ebből nagyon jó, vagy abból nagyon jó. Hogy humán, vagy reál. Én anno 12 szakot jelöltem meg a felvételinél (maximális pontszámmal) a villamosmérnökitől kezdve, a mérnök-informatikuson keresztül és végül az akkor nagyon divatos nemzetközi gazdálkodás szakon kezdtem tanulni. Majd elég sok mindenbe belevágtam: elkezdtem pl. a jogot is, de közben mindenben az innovációt kerestem leginkább” – meséli az ösztöndíját a navigációs szoftvereket gyártó NNG-n keresztül Japánban és Indiában töltő Benyák Dóra, aki 25 évesen már magánvállalkozóként ad tanácsokat IT-menedzsment és szolgáltatások terén.

Dóra
© Bridge Budapest Fellowship

„Hit abban, hogy valamit lehet jobban csinálni úgy, hogy azzal másoknak segítünk”

Abban mindenki egyetértett, hogy a startup egyáltalán nem a körítésről szól, és aki a jachtok és az egyből nettó 400-as fizetés reményében váгна bele, az csalódni fog. A különbség Dóra szerint jóval inkább a munkához való hozzáállásban keresendő. „Az egyetem elején, 2011-2012 környékén még a Prezit sem sokan ismerték, engem viszont nagyon érdekelt ez a közeg, jártam az akkoriban már javában pörgő startup-találkozókra és teljesen magával rántott az ottani emberek attitűdje. Ez a hozzáállás tulajdonképpen maga a startup, vagy ha úgy tetszik, growth mindset: emberek olyan közössége, akik segítik egymást, nem állnak bele kompromisszumokba vagy abba, hogy valami rossz. Tenni akarás és hit abban, hogy valamit lehet jobban csinálni úgy, hogy azzal másoknak segítünk.”

Ezt a pozitív szemléletet magyar fejjel könnyű összemosni az európai ízlésnek is kicsit erőltetett amerikai hurráoptimizmussal. „Viszont ez egy realistán optimista, mértéktartóbb felfogás. Egyszerűen arról szól, hogy a problémákban a lehetőséget látod. Lehetőséget arra, hogy tanulj és megoldj társadalmi problémákat. Ha mersz változtatni és kockáztatni, akkor tudod igazán jól érezni magadat egy startupnál” – összegez László.

„Hirtelen azon kaptam magamat, hogy Obamának írunk levelet”

Abban is mindenki egyetért, hogy ebben a közegben jóval nagyobb önállóságra van szükség. „Senki nem ül a nyakadban, hogy mit és hogyan csinálsz, nincsen parancsnoki lánc. A lényeg, hogy csináld meg, ami rád van bízva, a többi csak rajtad múlik” – így László. A 24 éves közgazdász Farkas Józsefnek például kapásból egy teljesen új terméket kellett bevezetnie nemzetközi piacra, amikor gyakornokként a főleg telekommunikációs cégeknek innovatív közösségi ötleteket gyártó **Be-novative**-hoz került. „Nagy autonómiát kaptam, hogy a semmiből felépítsek valamit. Egyből döntéseket is kellett hoznom. Hogy mennyire globálisan gondolkodó cégről van szó, arra jó példa, hogy volt, hogy azon kaptam magamat, hogy konkrétan Barack Obamának írunk levelet.” Luca szerint a sokszor nagy felelősségtől viszont nem szabad megijedni. „Én mindig azt mondom, hogy no para, hibázni ér. A hiba nem kudarc, hanem tanulási lehetőség.”

József
© Bridge Budapest Fellowship

Startupos körökben gyakori mondás, hogy a hagyományosabb munkahelyekhez képest egy kezdő, 5-20 fős mikrovállalkozásnál nagyon hamar láthatóak akár az egyéni, akár a csapateredmények, ami az azonnali infóáramlás mellett annak is betudható, hogy a cégek napról napra elemzik az eredményeiket, ezért gyorsabban és gyakrabban reagálnak a problémákra. Ez azt is jelenti, hogy rövid idő alatt rengeteg életszerű munkatapasztalatot lehet összeszedni. „Bizonyos területeken annyi tudást halmoztam fel, ami egy multinál ülve – ahol főleg olyan monoton feladatokat kell megcsinálni, amit egy gép még pont nem tud elvégezni – mondjuk 35 éves koromig jött volna össze” – mondja József, aki

ittthon és Amszterdamban is dolgozott nagyvállalatnál is.

„Azért jöttem haza, hogy segítsek”

Az Amszterdamban is tanult Sebestyén Péter (27) szerint a „startupos gondolkodás” Hollandiában már az egyetemen is jelen van. „Ott a tantárgyak gyakorlatilag projektek. Egy hónap van egy kurzusra, aminek a végén van egy vizsga. Egyből megmérettettség, nem egyszerre kell az összes tárgyat ledarálni. És itt diákként van szavad, vitatkozhatasz a tanárral, aki – ha jól érvelsz – nyitott az ötleteidre” – fejtegeti Péter, aki Lászlóhoz hasonlóan megragadt gyakornoki helyén, az interaktív mesekönyv applikációt fejlesztő **Bookr Kids**nél.

A döntő többségében a legjobb magyar egyetemeken végzett Bridge-ösztöndíjasok mind egyetértettek abban, hogy a hazai felsőoktatás általában nem készít fel azokra a kihívásokra, amiket egy startup vállalkozás jelent. „Abból nem sokat tanul az ember, ha levetítenek elé egy teleírt hófehér ppt-t, amin ugyanazt látja, amit a tankönyvekben is megtalál” – érzékelteti az általános helyzetet Dóra.

Péter
© Bridge Budapest Fellowship

Az idén októberben induló új Bridge-évfolyam 6 ösztöndíjasa közül öten már eleve külföldön jártak egyetemre (Angliában és Dániában) és azért jöttek haza, hogy a kint megszerzett tudással itthon segítsenek. „Én célirányosan azért mentem ki Angliába, hogy orvosi antropológiát tanuljak, aminek itthon nincsenek hagyományai. Az érdekel, hogy az emberek miért döntenek olyan egészségtelen szokások mellett, mint pl. a dohányzás” – meséli a 23 éves Mezei Fruzsina, aki a neuromarketinggel foglalkozó **Synetiq**-nél éppen most kezdi meg a startup-karrierjét.

„Többet látunk a világból, ezért többet is akarunk elérni”

Az Y-generáció meg nem értettsége József szerint abból is fakad, hogy az információrobbanás miatt ők megszokták, hogy „sokkal többet látunk a világból, ezért többet is akarunk elérni”. Dóra ezt így élte meg: „Hogy 21 éves nyírségi lányként a Jaguar tokiói székházában tárgyalhattam, az annak is köszönhető, hogy itthon pár, videójáték-fejlesztéssel foglalkozó srác hitt abban, hogy a GPS-eket sokkal izgalmasabbá lehetne tenni, és létrehozták az azóta világmárkának számító NNG-t.” Luca szerint a startup-generáció egyszerűen olyan célokat és választási lehetőségeket lát maga előtt, amikbe a szülei bele sem mertek gondolni.

„Amikor felvezettem anyuéknak, hogy otthagynom azt a szakmát, amit 5 évig tanultam, mert egyszerűen nem élvezem és más dolgok érdekelnek, az volt a válasz, hogy fogadjam el, hogy ilyen az élet: dolgozni szar, de ők már 40 éve ugyanazt csinálják, mert ez van. Én pedig azt gondolom: ne hidd el anyunak, hogy a munka szar, hanem találd meg önmagad, és teljesej ki abban, amit nap, mint nap csinálsz”. Persze ahhoz, hogy valaki megismerje önmagát, az sem árt, ha néha eltekintünk attól a digitális buroktól, amiben élünk. József szavaival: „Az életben van vagy 80 év. Fontos, hogy ez idő alatt figyelj arra, hogy mikor és mitől érzed jól magad. Mert eltelhet ez az idő gond nélkül egy szobában is, de úgy is, hogy lehetőleg minél előbb rájössz, hogy mi a célod, mi tesz boldoggá téged, és másokat.”